

پیش و هتن

مقدم خسروی له دالگ بیهی بازگر زه‌هاو له ناوچه‌ی کرماشان له سال ۱۳۵۶ خوره‌تاوی (شه‌مسی).

مقدم سه‌واد مه‌دره‌سه‌ی خوهی له پله‌ی دانشگا له ناو سه‌رزه‌وی دالگی خوهی ته‌نانه‌ت وه زوان فارسیش نه‌توانستگه دهس وه پی بکه‌ی، و تام سوول جیایی له خاکی و ژان دوویری له ولاتی له سن که‌موه ئازموون کردگه. به‌س ه‌س نازک و دل ره‌خمی ولوله و مهوج و لافاو ناو سینه‌ی ته‌نیا و هل وه زوان‌هاوردن شیر وه زوان دالگی خوهی ئاموش کردگه. جار وختیش ئاموش‌که‌ر دل ته‌رهک خواردگ دهس خوربهت و هل کیشان نگار و نه‌قاشیه‌یلى ئاموش که‌یی ک زلف په‌زاره‌یی دلی شانه نه‌کریاگ په‌لک په‌لک که‌یدن په‌لیگی خه‌یه دوول داستان و هه‌کایه‌ت و پلیگیش خه‌یه په‌ل ته‌رجومان و دیلماج.

ئی جاره مقدم دهس کردگه‌سه ناو زانیاری و قودرهت هه‌لوه گه‌ردانن ئه‌دبيات فارسی وه کوردى جنوبي، زار گورانى. دهس ناسه بان ئه‌سهر که‌سیک ک جى پاي له ناو ئه‌دبيات مناله‌یل دياره. صمد بهرنگى، ساييو ئه‌نديشه‌ی گه‌وراوا پله

به رز له ناو ئەدیيات مناڭ له ئىرانه. هەر وەي خاتره گەرانن
كارهيل صمد بھرنگى وە كوردى، يەكى له كارهيل نا ئاسانه.
زوورم ماسى سىيىه بۇويچكەلە (ماھى سياھ كوچلو) ك
قەۋى ترىن و وەناوتىن شۇونەوار صمد بھرنگى يە، ك وە
شاھكار صمد ناو دەر كردگە.

ئى كار مقدم خسروى، جى دەس خوهشى گەورايىگ دېرى ك
توانىيە وە كوردى خوار، زار گورانى بگەردىندۇھى. لە ئى
كاره كەنواي چەودان، وە شىوهى فره ماھرانەيىگ ئەمەل
تەرجومە لە سەرەت شىڭ گەرگە، و ھەول داگە ك وەل
قسەگەيل پىشەنان و مەسىلەتەيل ناوچە ھاوخوانى يَا نزىكى
فرەيىيگ، ئەوجە ك سىاسەت تەرجومەگەرى بپارزىيە،
داشتۇوى. شىوهى وەتن قسە كردن ئىكتاوه وە تەركى
شىوهزار قسە كردن بازگىرى دىشت زەهاو لە ناوى دىيارە.

جارى تر دەس خوهشى وە پى كەم وە ئارزوو دەر خستن
كارهيل ترى.

مارچ 2011، وەنكۈر كانادا،

سيامك نجفى

ئى كتافه پيشكەشە وە مەنالەيل مەلکانم،

مۇقەتمە خۇسزەقى

ناو کتاو: ماسی سییه‌ی بوویچکه‌له (ماهی سیاه کوچلو)

نوویسه‌ر: سه‌ماد بهره‌نگی (صمد بهرنگی)

نه‌قاش: موقعه‌دهم خوسره‌وی "سارو"

موته‌رجم: موقعه‌دهم خوسره‌وی "سارو"

ژماره‌ی سه‌پت (شاپک): 978-0-9867146-3-4

نه‌شر و چاپ: پرینت دیپو کانادا www.printdepot.biz

سەمەد بەرەنگى کى بى؟

سەمەد بەرەنگى، چىروك نۇويس، مىنەوان و بۇويىز (شاعر)، سال 1318 ئى خۇرەتاوى (ھەتاوى) لە مەھەلەي چەرەنداب لە شار تەورىز لە يە بنەمالەي فەقىر لە دلگ بى. باوگى پىاگ كاسېكار دەس تەنگى بى. سەمەد ھەر لە دەوران منالىيە لە باوش ھەزارى و نەدارى پا گرد و گەورە بى. ئەو وە دل و گىان دەرد و ژان زندهگى وە تەمام و جوودىيە ئىسas كردگە، وە تۈوييەنسىت ناعدالەتىيەگان ناو جامگەي خوهى و مەردم بەشخورىياڭ ئىران لە رى دەس قەلەمىيە مونتەقل بىيە.

ھەر وە خاتىرە زەمانىيگ ك گەورە بى و چەپ و راس دەس خوهى ناسى، بىيە يار و دىسووز ھەميشەبىي مەردم فەقىر و نەدار. سەمد مالىم بى و لە رى زانسىت و پەروەردەوە تۈوييەنسىت خزمەت فەرييگ وە منالىيەل بى دەرەتان و كەم داهات دەوران خوهى بکەي. ئەو مالمىيگ بى ك تۈوييەنسىت ترووپىسكايى همى و پىرىشنىڭ دانش و زانسىتى بخەيتە ناو دل و دىدەي ھەزاران منال بەش خورىياڭ لە ئاوايىيەيل دۇوپىرە دەس ئازەربايجان. ئەو تۈوييەنسىت يانزە سال جوور يەي مالىم دىسووز و فەداكار دەرس بويشىتە نەسلىيگ ك هىمان

شانازی وه پیوه کنهن. سه‌مده له سه‌ر ئه و ویرگه بى ك تروویسکه ئه‌ریش كز و بى نز بعورد، وهلى هه رپووشناییه و يه رپوژیگ تى گشت لایگ رپوشنوه‌که‌ی. سه‌مده له سه‌ر ئه و باوه‌را بى ك زانست و ياگ گیری بايهد وه شیوه‌ی گشتى له خزمەت جامعه‌گه‌یا بعورد، ك زنه‌بی و گوزه‌ران مه‌ردم ئه‌وهز بکه‌ی. سه‌مده هه‌رگز نیه‌تورویه‌نست چاره‌ی خوهی له چاره‌ی مه‌ردم فه‌قیر جیا بکه‌یتە. سه‌مده له مه‌دره‌سە منال په‌روه‌رده كرد ئه‌را ئه‌وهیگه بعونه به‌یداخ هه‌لگر خه‌بات، و هه‌ر وه‌جعوره زد زولم و ستەم. ئه‌و ده‌رد ئه‌سلی هه‌زاره‌گان كلک نیشان كربووی و داييم ئه‌را په‌یا كردن چاره، ته‌قەلا كردىا. سه‌مده ئیمانی وه هيز گوره و وهر فراوان مه‌ردم بى، ئه‌و باوه‌رئ و هوه بى ك تاریخ مه‌ردم دوورسى كه‌ی. سه‌مده له دهورانیگ زنه‌بی كرد ك ره‌ژیم په‌ھله‌وى وه گرانتريين شیوه فشار خستياده سه‌ر مه‌ردم نوخبه و رپوشن هوویر ئيران.

سه‌مده چیروک نوویس بى، يهی چیروک نوویس ره‌سەن و راسه‌کانى. ئه‌و تورویه‌نست وه نوویسان چیروکه‌يل فرهیگ زد وه ستەم و زووردارى، دهرس زه‌پینیگ بیه‌یتە جامعه‌ی ئیران. چیروکه‌يلى جوور "کویر عوغلى"، بیست و چوار

ساعه‌ت له بهین خه و هه‌لسیان" و "ئه‌فسانه‌ی خوهش‌ه‌ویستی" کافی و به‌سه ئه‌را ئه‌وه‌یگه بزانیم سه‌مه‌د چه‌نی پیش قه‌یه‌م بیه‌ه له ئاشنا کردن مه‌ردم فه‌قیر و گه‌رد ماف و خواسته‌یل خوه‌یان.

سه‌مه‌د سال 1347 له چه‌م ئه‌رده‌س و شیوه‌ی مه‌شکوک غه‌رق بی و ئه‌را هه‌میش‌ه مالا‌وایی له ژیان کرد. سه‌مه‌د له دنیا چی، وه‌لی ده‌رس و داستانه‌گانی بین‌سه سه‌ر مه‌خش زنه‌یی مه‌ردم ئیران و جوور خوه‌ر له هه‌رچی ماله نوویر به‌شهو که‌ن.

سه‌مه‌د له موده‌ی زنه‌یی و کار ئه‌ده‌بی خوه‌ی توویه‌نست چیروکه‌یل فرهیگ پیشکه‌ش و خوه‌ن‌ه‌رده‌یل دنیای ئه‌ده‌بیات بکه‌ی. له‌وانه توانیم ئشاره بکه‌یم و ھ."کویر ئوغلى،" "و دسه‌رهات يه‌ی قه‌تره و هفر،" "که‌چه‌ل که‌موتهر باز،" "ئه‌فسانه‌ی خوهش‌ه‌ویستی" ، یولدز و قالاو" ، "پیره ژن و جوویجک ته‌لایی" ، "دوگله پشی" ، "بیست و چوار ساعه‌ت له بهین خه و هه‌لسان" ، "یه‌ی هه‌لووی هه‌زار هه‌لووی" ، "یولدز و و‌هیلکانه" ، "مناله له‌بله‌بی فرووش‌ه‌گه" ، "قالاوه‌گان و وه یلکانه‌ن‌ه‌گان و ئایه‌م‌ه‌گان" و "ماسی سیه‌ی بیو و یچکه‌لله" و... فرهی تره‌ک.

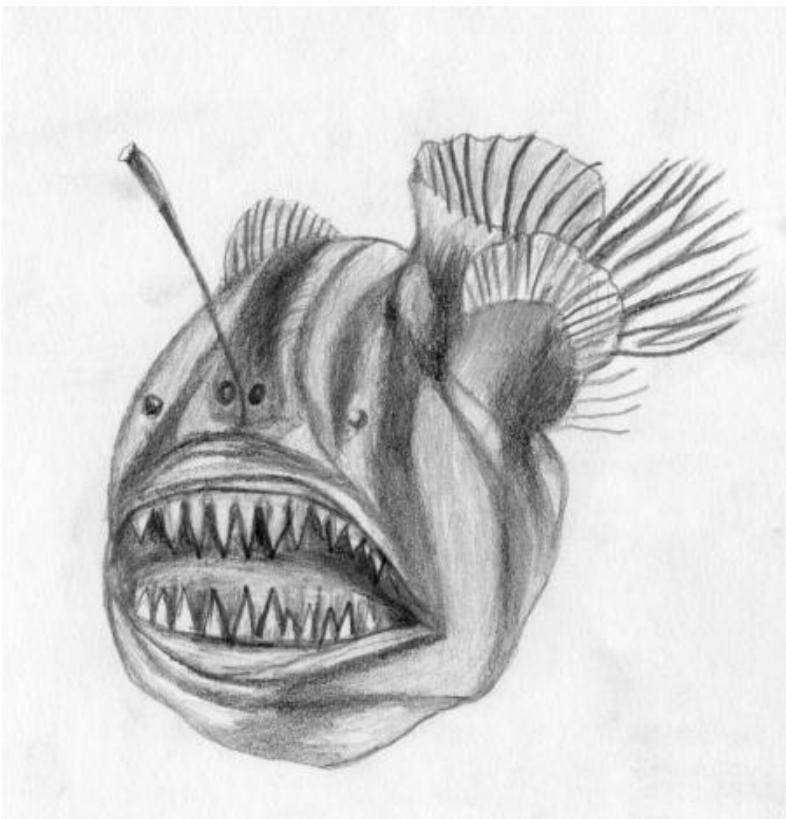
"ماسی سیهی بوویچکه‌له" گه پترین شاکار سمه‌ده، ک و ه
چهندین زوان زنده‌ی دنیا ته‌رجمه بیه.

خوهنه‌رهیل عه‌زیز!

ئه‌وهیگه من وادار کرد ئى شاکاره ته‌رجمه بکه‌م، دو چشت
بى. ئه‌وه‌ل من خوهم خاتره‌ی فره شیرینى لە چیروکه دىرم.
لە هوویرمه لە دهوران منالىم وەختايى ك ئاواره بىم، ئه‌وه‌لین
كتاويگ ك لە كتاوخانه وە ئه‌مانهت گردم و خوهندمه‌وهى ئى
كتاوه بى. من لە رې ئى داستانوھ ئەلاقە وە دنيان خوهندنە‌وه
په‌يا كردم. "ماسی سیهی بوویچکه‌له" ياكى دا خاس چه‌وه‌يلم
واز بکه‌م و دنيا بگه‌ردم و چشتەيل تازه ياك بگرم. هەمیچ
لە رې ئى كاروھ توام خزمەت بوویچکى بکه‌م وەو منالله‌يلىگە
ك وەزى زاراوھ قسە كەن. وە دلنىايىوھ توام بويشىم زاراوھى
كوردى جنوبى، ياكوردى گورانى، زاراوھىگە فره دهولەمەن
و ئەرا ئەوه كريھت، فره شاکار وە پى بنوويسريھى و
ته‌رجمه بکريھى. من وە ته‌رجمەئى چیروکه هان و هەلک
خوهم دامه ك فره كەليمەگەيل ك مومكىھ وە خاتر چووى،
دۇواره بخەمە توک زوانەيل.

له ئاخرايشا توانم بوروشىم ئەگەر زاراوه‌گەمان بفه‌وتىهت،
بەش گەپىك وە زوان كوردى فه‌وتىهت. با بىلىم ئەو
كەسەيلىكە له زەمینەي ئەدەبىا توانايى دىرن، هەول بىهن له
پى كارهيل ئەدبى خزمەت وە زوان و زاراوه‌گەيان بکەن!

موقعەدەم خوسرهوى

وه کوو باریم وه کوو بژنه‌فیم، بژنه‌فیم وه یه ماسی پیریگ،
ک له شه و چله له بن دهريا ده - دوانز هزار وه منال و
نه‌وهی، جهه کردوییه دهور خوهی و حهکایهت ئه‌رایان
کردیا.

سەردانه ڙان نارم، سەرڙان نه‌گرین، یه ماسی سیهیی
بووچکه‌لله‌ییگ بى ک وه گهرد دالگی له ناو یه جووه‌ییگ

زنی کردیاden. ئەو جووه له ناو دل تاش و کەش کەمەره، له پایه‌مان کویه‌گانوھ هاتیاته دھر و لیزھو بیات وەرھو ناو دھروهند.

مال ماسی بیوویچکه‌له و دالگی له بن یەی کوچک سییه‌ی بى، له ژیر یەی پەردۇوی قەوزھىي. شەوانە، دووانى له بن قەوزھگان خەفتیان.

ماسی سییه، ھەزرەتەی ئەوه له دلی بى ك، ئەرا یەی جاریش بییە خوھر له ناو مال خوھیان بیووینى!

دالگ و کورپەگەی، پۇوژ تا ئیوارە وە شۇون یەكە و بىن، جار و باریش وە گەرد ماسی ترەك ھامىتە بیان و گورج گورجى سەر کردیانا یەی شۇونا و دوارە گلەو خواردیان. ئى وەچکە تەنیا منال بى. له وەر ئەوھىگە دالگى ھەزار گلە گەرا نایوویوھ تەنیا ئى گلە وەلیان سەر سالم له ئاو دھر ھاوردۇبىي.

چەن رۇۋىزىگ بى ماسی بويچکەله خەریگ فکر كرنەوە بى و فرە كەم قسە كردیات. تەمەلەو بۇوى و زھوق و شھوق بازى له فکرى پەررووى. ھەر ئىسەر ئەوسەر كردیات و فرە جاریچ له دالگى مەنياتە جى.

دالگی فکر کردیات مناله‌گئی یه چکه بیتاقه و ناساقه و وهی
زوویی خاسه و بود، وهلی دهرد ماسی سیه یه چشتی
ترهک بی!

یه پووژ ماسی بیو پچکه‌له گول سوو دالگی له خه و هه لسان
و وهت: دالگه! توام چهن قسه‌یگ وه گه ردت بکه.

دالگی وه دهه خه وه وهت: ئاخر پووله گیان! ئیسه وه خت
قسه‌س!

قسه‌کهت هه لگر ئه‌پا دویایی، خاستر نییه بچیمن ئه‌پا
گه رديان؟

ماسی بیو پچکه‌له وهت: نا، دالگه من دی تاقه‌ت گه ردیان
نه يرم. بايهد وهیره بچم.

دالگی وهت: يانى هه ر بايهد بچى؟

ماسی بیو پچکه‌له وهت: به‌لی دالگه، هه ر بايهد بچم.

دالگی وهت: ئاخر وهی گول سووه، توای ئه‌پا كوره بچیت؟

ماسی سیه بیو پچکه‌له وهت: توواام بچم و بزانم ئاخر
جووه‌گه ها كوره.

زانی چه دالگه! ئییه چهند مانگیکه هامه فکر ئه و هیا بزانم ئاخر جووه‌گه هاله کووره و ههتا ئیسە سەر لەی کاره دەر ناوردەمە. له دويیه شەوە تا ئیسە، خەو نەچیه سە بان چەوم و هەر فکر کردمە سەو، تا ئاخره‌گەی بپیار دام ئەردا خوھم بچم و ئاخر جووه‌گە بويىنمەو. خوھش دىرم خەوەر و باس شۇونەيل ترەك بزانم.

دالگى خەنی و وەت: منىش وەخت خوھى ك منال بىم، فره جار فکر لەی چشتەيلە كردىمەو، ئاخر كورپە شىرىينەگەی دايە! جووه ئەوھل و ئاخر نەيرى، هەر ئیسە ك دووينىتەي! جووه دايىم هەر چووت و نارپەسىتە شۇونىگ.

ماسى سییه‌ی بوویچکەلله وەت: ئاخر دالگە گیان! مەگەر هەر چشتى دومايى ناتى؟ شەو دومايى تى. رۇوز دومايى تى، هەفتە، مانگ، و سال ...

دالگى توقيه پېتىا و وەت: واز لەی قىسىل قوت و گەورە بار. بەو! هەلس! با بچىمن ئەردا گەردىيان. ئیسە وەخت گەردىيانە نە وەخت ئى قىسىل قرمزيه!

ماسى سییه‌ی بوویچکەلله وەت: نە دالگە، من لەی جوور گەردىيانەيلە شەكەت و ولەكەتم، توام بکەفمە بى و بچم

بزانم خهودر و باس شونه‌یل ترهک چه‌سه‌ی . شایه‌د بوویشی یه که‌سیک کلام به‌سی، وهلی یه بزان ک من خوم فره و هخته هامه ناو فکر ئه‌ویا . هه‌لبه‌ته فره چشتیش له‌یلا و له‌ولا یاگ گرده . وه فه‌رز مه‌سال ئیه زانسته ک فیشتر ماسیه‌گان له سه‌رانه‌ی پیریا گله‌یی دیرن ک زنه‌ییان وه هوویج په‌تی له ده‌س چیه . هه‌میشە ئزهار ناره‌زایی و ناسزایی که‌ن و وه هه‌رچى چشته په‌لپ گرن . له راسییا من تووام بزانم ژیان هه‌ر ئیه‌سه ک دائم له یه‌ی شوون، بایت و بچیت تا و هختی پیر بیت و ته‌مام . یاکوو کریه‌ت له‌ی دنیا وه شیوه‌ی ترهک زنه‌یی بکه‌ی؟

و هختی قسه‌گه‌یل ماسی بوویچکه‌لله ته‌مام بی، دالگی و هت: رووله گیان! ئه‌وه تو لیویايته؟ دنیا! دنیا! دنیا ئی شونه‌سه ک ئیمه وه ناوی زنه‌یی که‌یم .

له‌ی و هختا، یه‌ی ماسی گه‌وره نزیک مالیان بیه‌و و وهت: هاوسا! ئه‌وه له سه‌ر چه گه‌رد مناله‌گه‌تا مشت مر که‌ی، چما ئیمرووژ نیاز گه‌ردیان نه‌یرین؟

دالگه ماسی، وه دنه‌گه دنه‌گه هاوساگه‌ی، له مآل هاته دهیشت
و وهت: که‌فتیمه‌سے ناو چ دهورانیگ،! ئیسه دی نهوبهت
مناله‌گانه کلاس ئه‌رپا دالگه‌یلیان دابنه‌ن.

هاوساگه‌یان وهت: چ جوور یانی؟

دالگه ماسی وهت: تو بزان ئی نیمه ناته‌مام باوه قوویره‌ته،
تولوای ئه‌رپا کووره بچوود! دائم ویشی تولوام بچم بزانم
دهنگو و باس دنیا چهس! تو بنوره ئی قسه‌گه‌یل قه‌ویه‌وه.

هاوساگه‌یان وهت: بیو پچکه‌له! ئه‌وه له که‌یوه بیته‌سے زانا و
فه‌یله‌سوف وه ئیمه نه‌وه‌تیتیه؟!

ماسی بیو پچکه‌له وهت: خانم من نازانم تو وه چه ویشی
"زانو و فه‌یله‌سوف"

من ته‌نیا له گه‌ردیان بی‌خودی و هه‌ر ویجوره شه‌که‌ت بیمه
و ناتولوام وهی گه‌ردیان بی‌هوده ئدامه بیهم و دل خوهم
خوهش بکه‌م و وه ختیکیچ له برسم بام بیوینم چووی جوور
ئیوه پیر بیمه و هیمان هه‌ر ئه‌و ماسیمه ک چه‌و و پروویم
نه‌کریاگه‌سەو.

هاوساگه وهت: وهی رپو!..له‌ی قسه‌یله!

دالگی و هت: باوه‌رم ناوت ته‌نیا رووله‌م، هر چی که‌سه‌گه‌م،
وهیجوره وه لی ده‌ر بچوود، نازانم چ بی باوگی نیشته‌سه
بن بال مناله نازاره‌گه‌م، و ئوویجوره وه رئ ده‌ری کردگه!^۱

ماسى بwooچکه‌لَه و هت: که‌س نه نیشته‌گه‌سه بن بال من. من
خوه‌م خاون عه‌قل و هووشم و حالیم بوو، چه‌و دیرم و
دووینم.

هاوساگه، و ه دالگ ماسی بوویچکه‌لله و هت: خوهیشگه! ئه و
حله‌زون پیچ پیچه‌گه، له هوویرته؟

دالگ و هت: راس ویشی، فره که‌فته دهور و وهر منالله‌گه‌م.
بوویشم خودا.. نازانم چه و ه پی بکه‌ی! ئه‌گه‌ر و ه ژیر سه‌ر تو
بی، خوا توویش شه‌رت باری.

ماسی بوویچکه‌لله و هت: به‌سه دالگه! ئه و ره‌فیق من بی.
دالگی و هت: من نه‌ژنه‌فتمه ماسی و حله‌زون ره‌فیق یه‌ک
بن!

ماسی بوویچکه‌لله و هت: منیج نه‌ژنه‌فتمه ماسی و حله‌زون
دوژمن یه‌کتر بن، و هلی ئیوه سه‌ر ئه و به‌دبه‌خته کردینه ژیر
ئاوا.

هاوساگه و هت: ئی قسه‌یله قه‌دیمین.
ماسی بوویچکه‌لله و هت: ئیوه خوهستان سه‌ر باس قه‌دیم
هه‌لت‌کنین.

دالگی و هت: هه‌ر ئه‌را کوشتن خاس بی، له هوویرت چیه‌سه‌و
له‌یلا و لاولا دانیشتا و چ قسه‌گه‌یلی کردیا؟

ماسی سیه‌ی بورو پچکه‌له و هت: پهس منیج بکوشن، چوویکه
منیج هر ئه و قسه‌یله که‌م.

سەرتان وە ژان نارم! ماسیه‌گان ترەک وە دەنگ قرم و
قالله‌گە وە هاتنه ئەپا ئەورە. قسەیل ماسی بورو پچکه‌له گشتیان
ئەسەبانی کردويي.

یەكىگ وە ماسیه‌یل پیر و هت: لە خودتا رەخم وە پیت کەيم؟
یەكى ترەک و هت: تەنیا یەی گووشە جەرهى بورو پچکه‌له
تواي!

دالگ ماسی سیه‌ی بورو پچکه‌له و هت: تەک بىنه ئەولە! دەس
نەيەينه منالله‌گە موھ. كور ئەوهسە دەس بىھيھ قەيوه!

یەكى ترەک و هت: خانم وەختا وە جووھريگە ئىتياجە
منالله‌گەت تەربىيەت ناكەي، بايەد جزاگيچى بۇويىنى.

هاوساگە و هت: من ئەرام شەرمە هاوسياي ئىوھم.

یەكى ترەک و هت: تا كار لە كار نەترازياگە، با كلى بکەيم ئەرا
لاي حەلەزۈونە پېرەگە.

ماسیه‌گان هاتن تا ماسی بویچکه‌ل بگرن، رهفیقه‌گانی ده‌ری
کردن و له شه‌ره‌گه دوویری خستنه‌و. دالگ ماسی سییه‌گه وه
سینه کوتان و هه‌ی شین وهت: هه‌پروو! مناله‌گه م خه‌ریکه وه
دهس چوود، چه بکه‌م! خه‌رگ کووره بگرمه سه‌ر خوه‌م!

ماسی بوویچکه‌ل وهت: دالگه ئه‌را من مه‌گریه، ئه‌را ئه‌ی
ماسییه‌یل پیر و داماگه بگریه. یه‌کی وه ماسییه‌گان له
دوویره‌و هاوار کرد و وهت: ته‌وهین مه‌که نیمه ناته‌مام يه
بنگزی.

دوئیمی وهت: ئه‌گه‌ر بچی و په‌شیمان بیت‌وه، دی وهرت
ناگریموه.

سیمی وهت: ئیيانه هات و هه‌وس دهوره‌ی جووانیه، مه‌چوو!
چوارمی وهت: چما ئیزه ئه‌بیبی چه‌س؟

په‌نجمی وهت: دنیای ترهک و جوود نه‌یری، دنیا هه‌ر ئیره‌سه،
گله‌و بخوه دووییا!

شه‌شمی وهت: ئه‌گه‌ر عاقل بیت و بايته و دووییا، ئه‌وسا باوه‌ر
وه پیت که‌یم ک وه راسی ماسی فامیده‌یگی.

حه‌فتمی وهت: ئاخر ئیمه خوو گردیمه‌سه پیت.

دالگی و هت: ره خمیگ وه حال من بکه، مه چوو! مه چوو!

ماسی بwooپیچکه لگه لهوه زیاتر وه گه ردیان قسه نه کرد.
چهن گله وه دووسه یل هاو سن و سال خوهی تا لای
شه تاوه گه ره دی کردن و گله خواردن. ماسی بwooپیچکه له
وهختی له ئه وان جیا بیه و هت: دووسان وه ئومید دیدار! وه
هویرم نه و دین.

دووسه گانی و هتن: چووی له هویرت بهیم؟ تو ئیمه له خه و
نه زانین خه و هر کردی، چشته یلیگ نیشانمان دایته ک جاران
فکر وه لی نه کردویمنه و، وه ئومید دیدار، ئهی دووس زانا وه
هو ویچ نه ترس.

ماسی بwooپیچکه له له شه تاوه گه هاته خوار و کفته ناو گوول
ئاوه گه، ئه و هل جار شله ژیا. وه لی له شوونی دهس کرده مله
کردن و دهور دایین وه دهور گوول ئاوه گه یا. تا ئه و وخته
ئه و قه ره ئاو له یه شوون نه ووی. هه زاران گله میکوته
سه ره له ناو ئاوه گه دهور دییان. وه ختای چه ویان کفته
ماسی بwooپیچکه لگه، تانه و ته شهر دانه لی و هتن: تو تماشای
ئی سه ره و قیافه یه بکه! ئه ری تو دی چ جانه و هریگی؟

ماسی بوویچکه وه ته اوی سه رنجیان گرد وهت: داوا
وه لیتان که م ته وهین مه که ن. ناو من ماسی سیهی
بوویچکه له س. ئیوه یش ناو خوه تان بویشنە پیم با گه رد یه کا
ئاشنا بیمن.

یه کی وه میکوتە سه ره کان وهت: ئیمه وه یه کتر ویشیم
میکوتە سه ره.

ئه واگهی تریان وهت: ره سه ن و خاون شوون و دوون.

یه کی تره ک وه لیيان وهت: له ئیمه قەشەنگتر لەی دنیا نیه.

یه کی تره ک وه لیيان وهت: جوور تو سه ر قیافەمان خراو نیه.

ماسی بوویچکه وهت: له و باوه را نه ویم ک ئیوه ئه وه نه
خود په سه ن بین، وه لى قەی ناکەی من ئیوه به خشم ، چوویکە
له رووی نه فامیووه ئى قسەیلە کەین.

میکوتە سه ره گان گشتیان وه یهی جار وه تن: یانی ئیمه
نه فامیم؟

ماسییه گە وهت: ئه گەر نه فام نه ویاتاین زانستین ک له دنیا فره
ملەت تره ک هەن ک سه ر و قیافەیان وه لای خوه یان وه
قەشەنگە! ئیوه تەنانەت ناو ھە گەیشتان هین خوه تان نیه.

میکوته سه‌ره‌گان فره ئه‌سه‌بانی بین، وهلی وهختای دیین چه
قسه‌گان ماسی بوویچکه‌له هه‌ساوییه، قسه‌گهی خوهیان
ئه‌وهز کردن و وتن: ئه‌سله‌ن تو ئه‌را چه بیخود خود
شـکـهـتـ کـهـیـ! ئـیـمـهـ هـرـچـیـ روـژـهـ هـرـ لـهـ شـهـوـهـکـیـهـوـ،ـ تـاـ
ئـیـوارـهـ،ـ دـهـورـ دـنـیـاـ دـهـیـمـ،ـ وـلـیـ بـیـجـگـهـ وـهـ خـوـهـمـانـ وـ باـوـگـ وـ
دـالـگـمـانـ کـهـسـیـ تـرـهـکـ نـاوـینـیـمـ-ـ مـهـگـهـرـ وـرـدـهـ کـرـمـهـکـانـ،ـ کـهـ
ئـهـوـانـیـشـ وـهـ دـهـرـ دـاخـوـهـنـ.

ماسی بوویچکه‌له ودت: ئیوه کیهی قولانج لهی گوولاوه
دوویر ناكه‌فتینه‌وچ جوور ددم له دنیا- گه‌ری دهین؟

میکوته سه‌ره‌گان وتن: مه‌گه‌ر بیج‌گه وهی گوولاوه، دنیا
ترهک هه‌سه‌ی؟

ماسی بوویچکه‌له ودت: هه‌ر هویچ نه‌وت بایه‌د له خوهتان
بپرسین ک ئاو ئی گوولاوه وه کووره‌و تی، له دهیشت ئی
گوولاوه چه هه‌سه‌ی.

میکوته سه‌ره‌گان وتن: دهیشت گوولاوه‌گه؟ ئیمه هیچ وهخت
دهیشت گوولاوه‌گه نه‌یمنه..ها ها..ها ها. تو لیویایته باوه!

ماسی بوویچکه‌له‌یچ خه‌نین گرده‌ی. فکر کرد ک خاستره
میکوته سه‌ره‌گان بیلیتیه جی و بچوود. له شوونی فکر کرده‌و

ک خاستره دو قسه و ه گه رد دالگیشان بکهی، پرسی: ئەری
دالگتان ها کووره؟

له ناكاو دنگ نزم قورپواقیگ چرچکانه يه و.

قوپواكه گه له کنار گوولاؤه گه و له بان کوچکیگ خوهی مات
كردویي. باز دا ناو ئاوه گه و هاته و هر ده ماسى
بوويچکه له گه و ودت: ئەوھمه هامه ئيره ئەمرى داشتى؟

ماسى بوويچکه له ودت: سلام - خانم گهوره!

قورواکه‌گه و هت: ئىسىه كەى وەخت خوهى نىشان دايىنە ھەى
نا رەسەن بى شۇون و دوون. منانەگان گىر ھاوردىيە قسەى
قەۋى ئەرایان بكەى! من ئەوقەرە ئىمر كىرمە ك بىزام دنيا
ھەر ئى گۇولاؤھە و بەس. خاستەر بچى وە شۇون كار
خوهتا و منانەگان من لە پى دەر نەكەى.

ماسى بوروپچکله و هت: ھەزار ئەوقەرە ترىچە وە جوورە
زنەبىي بكەى ھەر يەقى قورواق نەفام و داماڭى.

قورواکەكە ئەسەبانى بى، پەلامار ماسىيەگەدا، ماسىيەگە يەقى
چەرخ خوارد و جوور وائى سەركەش ئەپاي دەر چى و
خەرپگ و كرم بن گۇولاؤھە شەلەقان.

دۇولەگە پى لە پىچ و خەم بى. ئاوهگەيشى فرەترەو بۇوي،
وەلى ئەگەر لە بان كويىەگە وە تماشاي بىردىيە خىال كردىيە
يەقى تەل مەچىر چەرمگە. لە يەقى شۇونەو تلىگ لە كويىەكە وە
گل بۇوييە و كەفتۈرييە وەسەت چەممەكە و ئاوهگە كردووپەيە
دو بەشەو.

يەقى قوم قومەك، وە ئەنازەي ناوه لەپىگ، زگ خوهى
چەسپانوپەيە تلەكە وە لە وەر خور لەزەت بىر و نورپەتىياتە
قرېنگ گەورەيىگ ك لە سەر لەم و ماسەيى بن ئاوهگە

و سیاوه‌ی و خه‌ریک خواردن ئه و قورواقه بییه ک شکاری
کردويی. ماسی سییه‌ی بورو پچکه‌له‌گه له نا کاو چه‌وهی که‌فته
قرژنگه‌که و وهلی په‌م کرد، به‌س له دوویره و سلامی کرد.
قرژنگه‌که تیر وهلی کردنه و وهت: چ ماسی ئاقل و با
ئه‌ده‌بیکی! به‌و به‌و بورو پچکه‌له!

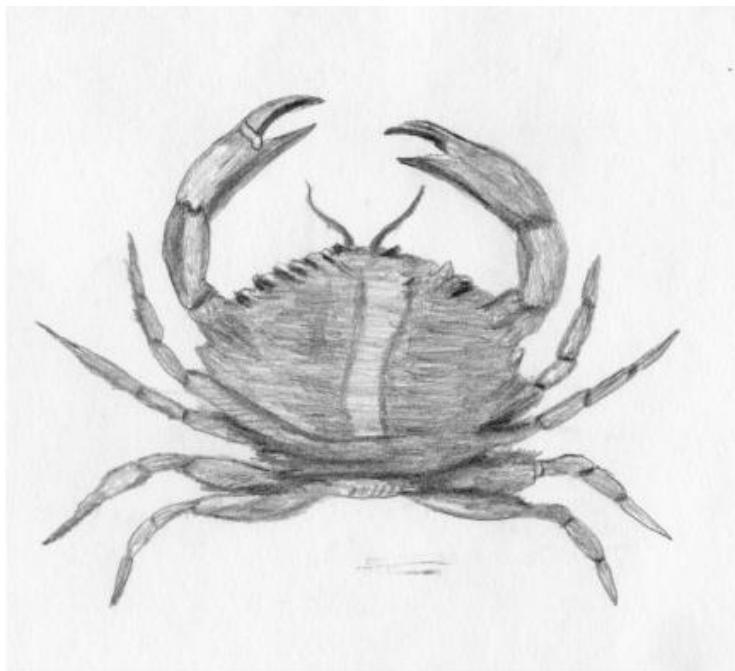
ماسی بورو پچکه‌له وهت: من چم تا دهور دنيا بیه‌م و ناتوواام
بورو مه شکار جناب عالي.

قرژنگه‌که وهت: ئه‌پا چه ئه‌وقه‌ره به‌د گومان و زاورچیت
ماسی بورو پچکه‌له؟

ماسی بورو پچکه‌له وهت: من نه به‌د گومانم نه زاورچی، هه‌ر
چشتی بورو شم وه چه و دوینمه‌ی و وه مه‌غز ده‌رکی که‌م.
قرژنگه‌که وهت: فره خاسه، بفه‌رما بزاهم چه‌وت چه دی و
مه‌غزت چه ده‌رک کرد، ک تو خیال‌که‌ی من نیه‌ت دیرم تو
شکار بکه‌م؟

ماسی بو و پچ کله و هت: دی، خوهت زانی چه و یشم!

قرژنگه که و هت: مه نزو وورت ئی قورو اکه سه؟ تو هه مرای منالی
باوه! من و ه گه رد ئی قورو اکه يله له جم هه ر و هی خاتره
شکاریان که م. زانی چه ئیيانه خیال که ن خوهیان تاقه
جانه و هر دنیان و خوه شبه خت ترینیشن. من توام هالیان بکه م
ک له پاسیا دنیا ها دهس کییه و! تو دی زاورت نه چوود

گیانه گه م! بهو، بهو و هروه!

قرژنگه‌که ئى قسەيله کرد و پشاتا و پشت و وه کوله پسکى،
 چى وهره ماسى بوویچكەلله‌وه. ئەوقەره خەنین دار رى
 کرد ك ماسىيەگە دەس کرده خەنین و وەت: بەدبەخت! تو
 هەمراي ناتوانى خاس رى بکەي، دى چ جوور زانى دنيا ها
 دەس كىيە؟

ماسى سییه‌ی لە قرژنگه‌که دوويره‌و كەفت. سايىھريگ كەفتە
 سەر ئاوه‌گە و لە ناكاو يەي چەپووك توند دريا لە قرژنگه‌که
 و بىردى ژير شن و ماسەگە‌وه. مارمۇيلكە‌کە ئەوقەره وە
 دىمەن قرزالله‌کە خەنى ك لىس برد و خەريك بى خۇوھىچى
 بکەفيتە ناو ئاوه‌گە. قرزالله‌گە دى نەتۈوانست بايتە باز. ماسى
 بوویچكەلله تماشا کرد، دى شوانىگ لە كنار ئاوه‌گە وساگە‌وه
 نورپىتە ئە و قرژنگه‌کە‌وه. پەزەگانى لە ئاوه‌گە نزىك بىنە‌وه
 دەم نانە ناو ئاوه‌گە. دوولە‌گە پر بى لە دەنگ قارە قارە و
 بارە‌بار.

ماسى سییه‌ی بوویچكەلله دەس گىر دا تا پەزەكان و بىنەگان
 تىراو بىن و چىن، ئەمجا چرى لە مارمۇيلكە‌کە وەت:
 مارمۇيلك گيان! من ماسى سییه‌ی بوویچكەلله‌گەم چم تا
 ئاخىر جووه‌گە پەيا بکەم، فكىر كەم تو يەي جانە‌وهر زانا و
 عاقلىيگىت، ئەراوه توام يەي چشتى وهلىت بېرسىم.

ماوموویلک وهت: هه‌رچی ک خوهش دیری بپرس!

ماسی بورویچکه‌له وهت: له ناو رئ فره جار زاورم بردنه و له
سه‌قای ئاوكیش و ماسی دگان هه‌رھیی و ماسی خوهركه.
ئه‌گهر تو چشتیگ له باره‌ی ئییانوھ زانی بورویشه و پیم.

مارموویلک وهت: ماسی دگان هه‌رھیی و ماسی خوهركه، وھی
ناوه نیه، وھ تاییبەت ماسی دگان هه‌رھیی له ناو دھریا زنھیی
کەی، وھلى سه‌قای ئاوكیش شایید لھی خواروھ بیوود،
ھوشته خوهتوھ بیوود، نه‌کا گولت بیهیی و بچیتە ناو
کیسەگەیوھ.

ماسی بورویچکه‌له وهت: کیسەی چه؟

مارموویلک ودت: سهقای ئاوكیش یەی کیسە ها ژیر ملى ک
فره ئاو هەلگرى، سهقای ئاوكیش لە ناو ئاو مەله کەی و فره
جار ماسیيەگان نازانن سەر كەنه ناو کیسەكە ياو يەكپاست
چنە ناو زگىوه. ئەلبەت ئەگەر سهقای ئاو کیش ورسگى نەود
، ماسیيەگان ھەر لەو کیسە ھەلگرى و دوماجار خوهىدەيان.

ماسى بۇويچكەلە ودت: باشە ئەگەر ماسى چىيە ناو ئەو
کیسە، دى ناتوانى خوهى رېزگار" بکەي؟

مارموویلک ودت: نەخەير مەگەر کیسەگە بدرى، من یەی
خنچەر دەمە پىت ك ئەگەر كەفتىتە دام سهقای ئاوكیش
کیسەگەي بدر.

مارموویلکەگە خوهى كرده بەين تلىشەي كوچكىگا و وە گەرد
یەی خنچەر فره بويچڭ گلەو خوارد. ماسى بۇويچكەلە
خنچەرەگە وەلى وەر گرد و ودت: مارموویلکە گيان! تو فره
مېھرەبانى، نازانم چ جوورى سوپاست بکەم.

مارموویلک ودت: قابل نەيرى گيانە! لەي خنچەرەيلە فره دىرم.
وەختاي بىكارم ، دانىشم و لە ساقەي گيا خنچەر خاس كەم و
دەمەي ماسىگەل زانا جوور خوەت.

ماسیه‌گه وهت: ئه‌پا مه‌گه ر وه له من ماسی ترهک لیره و
رهد بییه؟

مارموویلک وهت: فرهی فراوان لیروه رهد بینه. ئهوان ئیسه
دی ئه‌پا خوهیان بینه‌سه یهی دهسه و کابرای ماسیگر ته‌نگه
تاو کردنه.

ماسی سییه‌ی بووچکه‌له وهت: بوه‌خشین، ويشن قسه قسه
تیرئ، بى ئه‌دهبى نهوت له روویتان، بویش بزانم چ جوور
کابرای ماسیگر ته‌نگه تاو کردنه؟

مارموویلکه‌گه وهت: ئاخ، ئه‌وه نیه گشتیان هانه گه‌رد يه‌کا،
هه ر وختی ماسیگرده‌گه توره‌گهی خه‌ی، گشتیان گه‌رد يه‌کا
چنه ناو توره‌گهی وه گه‌رد خوهیانا کیشنه‌ی ئه‌پا تای دهريا.

مارموویلکه‌گه گوش نا وه تلیش تله‌که‌وه و وهت: من دی
بایه‌د مه‌رخه‌س بم، منالله‌گانم هه‌لسانه.

مارمومویلکه‌گه خوهی کرده تلیش کوچکه‌گهیا ، ماسی سییه‌ی
بورویچکه‌له وه ناچاری که فته ری، وه لی پهیتا پهیتا پرسیار له
خوهی کرد. راسی جووه رشیه‌ت ناو ده‌ریا؟ سه‌قای ئاوكیش
وه‌لیم په‌یدا نه‌ود؟ راسی ماسی دگان هه‌رهی دلی تی هاو
نه‌وه‌گهی خوهی بکوشی و بخوهیت‌هی؟ باش‌هد ماسیگر چ
دوژمنایه‌تیگ گه‌رد ئیمه‌یا دیری.

ماسی بwooیچکه‌له و ه ددم مهله کردنوه چییاد و فکر کردیات.
له هه رقولانجه ریگ یهی چشت تازه‌یگ بیاتا یاگی گردیاتن. پر
وه دل خوشی هاتیا له تاڭگه و شەتاوه‌گان وهر بعوتوه و
مهله بکه‌ی. وەختای گەرمى خوھ دیاته له پشتى مویچرکه
خستیاته ناو دل و دەررووینى. ماسی بwooیچکه‌له سەرى له
یهی ئاهوو تەقیاوه ک وھ ئەجەله ئاو خواردوھ، سلامى کرد و
وھت: ئاهوو قەشەنگ! چەته عەجەله دیرى؟

ئاهووھگە وھت: راچى راوم ناگە و یهی گولەیچ داگەسە ليم،
ئەوهسە بويىنه‌ی. ماسی بwooیچکه‌له جى گولەکەی نەبى، وەلى
نورپست ئاهووھگە وھ شەلە شەل چوود، ئەوجا وھ تەواوى
باوھر وھ پى كرد. له یهی شۇون یهی ھەمگە كىسەل له وھر
خور خەوە قويىتكەيان بردۇھو و له شۇونى ترەك دەنگ

قاسپەی كەوهگان دولەگە خروشان. بwoo گىا و گول كويىھىي
مەوج داو و وھ گەرد ئاوه‌گە ييا ھامىتە بى.

ئەپا دويا نىمەپۈۋەز رەسىيە یهی شۇونىگ ك چەمەگە وھر
ولاؤتر بى و ئاوه‌گە وھ بەين بىشەيگا رەد بیات.

ئاوه‌گە ئەوقەره فرە بى، ماسی بwooیچکه‌له كە له راسيا،
شاگەشە بى! له شۇونى تۈويش فرە ماسى ترەك بى. له

زهمانیگ ک له دالگی جیا بووییوه، ماسی نه ووی. چهن گلهیگ
ورده ماسی دهوری دان و وتن: چمانی غهربی؟

ماسی سییه ودت: بهلی غهربیم و له ری دوویریگه و تیهـم.

ورده ماسییهـگان وتن: ئهـی توای ئهـپا کووره بچـی؟

ماسی سییه ودت: چـم تا ئاخـر جـووهـگـه پـهـیا بـکـهـم.

ورده ماسییهـگان وتن: کـام جـووهـ؟

ماسی سییه ودت: هـهـر ئـی جـووهـ کـ وـهـ نـاوـی مـهـلهـ کـهـیـم.

ورده ماسییهـگان وتن: ئـیـمـهـ وـهـ ئـیـیـهـ وـیـشـیـمـ چـهـمـ.

ماسی سییه هـوـیـچـ نـهـ وـهـتـ. يـهـکـیـ وـهـ وـرـدـهـ مـاسـیـیـهـگـانـ وـهـتـ:
زانـیـ سـهـقـایـ ئـاوـکـیـشـ هـاـ سـهـرـ رـیـهـگـهـتـ؟

ماسی سییه ودت: بهلی، زانـمـ.

يـهـکـیـ تـرـهـکـ وـهـتـ: ئـهـوـیـچـ زـانـسـتـیـتـهـ کـ سـهـقـایـ ئـاوـکـیـشـ چـ
کـیـسـهـیـ گـهـوـرـهـ وـ وـشـایـگـ دـیـرـیـ؟

ماسی سییه ودت: ئـهـوـیـچـ زـانـمـ.

ماسی وـرـدـهـگـهـ وـهـتـ: ئـیـیـانـهـ زـانـیـتـ وـ ئـهـوـجـارـیـچـ هـرـ چـیـتـ؟

ماسی سیه‌ی بوویچکه‌له و هت: به‌لی، و هه‌ر لهونیگ بیه
بایه‌د بچم!

ئى خه‌وره فه‌ورهن له ناو ماسیه‌گان په‌خشەو بى. يه‌ی
ماسی سیه‌ی بوویچکه‌له له رى دوویره‌و هاتیه و تواوای
بچوود ئاخر چه‌مه‌گه بويينيتوه و زاوریچی له سه‌قای ئاوكىش
ناچوود! چەن گله وه ورده ماسیه‌گان كه‌فتنه وەس واس ئه‌را
ئه‌وه‌يگه وه گه‌رد ماسی سیه‌يگه‌يا بچن، وەلى له ترس
گه‌وره‌گان زات نه‌كىرن هوچ بويشن. چەن گله تره‌ك وەليان
وه‌تن: ئه‌گه‌ر له ترس سه‌قای ئاوكىش نه‌وياتا وه گه‌ردت
هاتيایم، ئيمه زاورمان وه كيسه‌گه‌ي سه‌قای ئاوكىش چوود.

يه‌ی ئاويی له كنار چه‌مه‌گه بى، ڙن و دوييتهيل ئاويی هاتيان
دهفر و دوله و سپپاله‌كانيان له چه‌مه‌گه شوورديان. ماسی
بوویچکه‌له يه‌چكه گوش وه دهنگه دهنگيان گرد و يه‌چكه‌يش
نورسته مه‌له كردن مناله‌گان و كه‌فته رى. هه‌ر چى و چى تا
شه‌و وەلى هات، لا دا بن يه‌ی كوچك و خهفت. دوکوت
شهوار له برسم هات. تماشا كرد چه ترييفه مانگ داگه‌س له
چه‌مه‌گه‌و گشت لايگ پووشن كردگه‌سه‌و.

ماسی سییه‌ی بوویچکه‌له فره خوهشی وه مانگ هات. ئه و شوهه‌یله ک مانگ ههلاات و له ئاوه‌گه شهوق داوه، ئه رای بکریا تا له بن قهوزه‌گان هاتیاته دهه تا چهن قسیگ وه گه‌ردی بکه‌ی، وهلی هه‌رچی جاره دالگی له خه‌وهر بیاوه، خزاناتوه‌ی ژیر قهوزه‌گان و خه‌فانیاده‌ی.

ماسی بوویچکه‌له چی ئه‌پا لای مانگ وهت: سلام، مانگه نازاره‌گه‌م!

مانگ وهت: سلام، ماسی سییه‌ی بوویچکه‌له! تو وه ئیره چه‌که‌ی؟

ماسیه‌گه وهت: دنیا گه‌ردم.

مانگ‌که وهت: دنیا فره گه‌ورهس، ناتوانی گشتی بگه‌ردی.

ماسیه‌گه وهت: قهی ناکه‌ی، تا ئه‌ورایگه وه پیم بکریه‌ت.

مانگ وهت: خوهش داشتم تا شوهه‌کی له لات بم، ولی ئه و له‌که ئه‌ور سییه خه‌ریکه ئه‌را ئیره تی و روویمه‌تم داپوشی.

ماسی سییه وهت: ئه‌ی مانگ نازار! من خوهشم وه نوویر تو تی. خوهش دیرم هه‌میشه تریفه‌ت بیهیتە لیم.

مانگ و هت: ماسی عه زیز! راسی من خوهم بی نوویرم، خوهر
نوویر به خشیته پیم و منیش په خشی که مه سهر زهوری. راسی
تو ئه وه ژنه فتیته ک ئایه مه گان تووان چهن سالیگ تر باله و
بگرن و بان له بان من بنیشنوه؟

ماسیه گه و هت: ئیه قهت نه ویه و ناوت.

مانگ و هت: کار سه ختیگه، و هلی ئایه مه گان هر کاری دلیان
بخوازی...

مانگ هه مرای قسە گهی تەمام نه کردويی ک ئه ورە سییه گه
هاتە بان سه ری و دایپوشما. دنیا دوارە تاریک بیه و. ماسی
سییه گه وه تاق تەنیا ماوه. ئه را چهن دەقەیگ کر و کپ و
سەرسام نورستە تاریکایه گه، لە شۇونى خوهی خزانە بن يەی
کوچکیگ و خەفت.

شەوهکى زوویی لە خەوە لسا، نورست چە چەن گله ماسی
هانە دەور سه ری خەریک چې چېن، ک وەختاي دىین ماسی
بوو چکە لە لە خەوە لسا، گشتیان گەرد يەکا و هتن: سوال
خەير!

ماسی سییه هەر زووی ناسیه يانوھ و و هت: سوال خەير!
ئاخره گهی هاتین وھ شۇونما!

یه کی له ورده ماسییه گان و هت: به لی، وه لی هه مرای ترسمان نه شکیاگه.

یه کی تره ک و هت: ترس سه قای ئاوکیش ده سبه ردار مان نییه.

ماسی سییه گه و هت: ئیوه فرهتر فکر که ینه و، ناوود ئه و قه ره فکر بکه ینه و، هه ر و هختی بکه فیمه ری و ه ته مامی ترسمان شکی.

وه لی و هختای تو استن بکه فنه ری، ئاوه گهی دهور و و هریان هه لسا و سه رپوشیگ کیشا مل سه ریانا، دونیا وه لیان تاریک بی ری نجاتیچیان نه مه ن.

ماسی سییه فه و هن زانست که فتنه دام سه قای ئاوکیش.

ماسی سییه بی بیو و پیچکه له و هت: دو و سان! که فتیمه سه ناو کیسے ای سه قای ئاوکیشو، وه لی ری قوتار مان و ه ته مامی نه وه سریاگه.

ورده ماسییه گان ده س کردنه نویکه نویک، يه کی وه لیان و هت: تازه دی قوتار مان ناتی، ته خسیر تونه نیشتیته بن بالمان و له ری ده رمان کرد!

یه کی ترهک و هت: ئىسە دى گشتمان قويت دھى و خەلاسمان
كەی!

له ناكاو دنگ تريقانه‌وهى سامناگى له ناو ئاوه‌گە دهنگ داوه،
триقانه‌وهى سەقاى ئاوكىش بى، خەنى و وەت: چ ورده
ماسيگ كەفتگەسە قالم! ها ها ها... وە راستى دلّم وە
حالنان سزىيەت، دلّم ناتى بخوھەتان! ها ها ها...

ورده ماسیه گان دهس کردن لالکه و هتن: حه زرهت
جناب سه قای ئاوكیش! ئیمه فره و خه ته ناو بانگ تو
ژنه فتیمه، ئه گه رمه ته بکه ی، ئه و ده نوویک بمارکته یه ی
که میگ واز بکه ی تا ئیمه بچیمنه دهیشت، هه تا مایمنه هه ر
دو عای خهیر ئه را وجود ته و هر کریاگت که یم!

سه قای ئاوكیش و هت: ئیسه ناخوه مه تان، ماسی تره ک دیرم،
تماشای ئه و خواره بکه ن.

چهن گله یک ماسی ورد و زورو هه لر شانوویه ناو کیس گه ی.
ورده ماسیه گان و هتن: حه زرهت جناب سه قای ئاوكیش! ئیمه
هویچ کاری نه کردیمه، ئیمه بیگونایم، ئی ماسی سییه بی
بو ویچ که له ئیمه له رئی ده ر کردگه...

ماسی بو ویچ که له و هت: ئه ی زاور چیه کان! خیال کهین ئی
مهل کلا لو چیه، سه رچه مه ی و خشینه ک و هی جو ور و هلی
لالکیه ینو ه؟

ورده ماسیه گان و هتن: تو خوه تیج نازانی چه ویشی؟ ئیسه
دو وینی حه زرهت سه قای ئاوكیش چ جو ور ئیمه و خشیت و
تو قویت دهی!

سەقای ئاوكىش وەت: بەلى بەخشمەتان، وەلى وە يەى
شەرت.

ورده ماسیيەگان وەتن: شەرتەكەتان بۇويشن قوروان!
سەقای ئاوكىش وەت: ئى ماسىي فزوولە بکوشن تا ئازادى
خوهتان وە دەس بارىن!

ماسى سییه بیو پیچکەلە تەك دا ئەو لاوه و ھالەت
جەنگەرى بىين وە خوهى گرت. وە

ورده ماسیيەگان وەت: قەبۈول مەكەن! ئى مەل كلاۋچىيە
توايى بىنەيتەمانه زگ يەكترى. من يەى نەخشە دىرەم.

وەلى وردە ماسیيەگان ئەوقەرە لە هوير ئازادى خويانا بىن،
هوير لە هوپچ چشت ترەك نەكردنوھ و رەميانە كول ماسى
بۇويچكەلەگە. ماسى سییه خوهى خزان وەرەو لای كىسەگە
و وەت: زاورچىيەگان! ئىسىھ دى گرفتار بىنە، پى نجات
نەيرىن و دەرقەت منىش ناتىيەين.

ورده ماسیيەگان وەتن: بايەد بتاسىيەت، ئىمە ئازادى تووايم!
ماسى سییه وەت: ئەوھ شىت بىنە! منىش بتاسىنин ھەر ئازاد
ناووين، كلاۋ ئەو نەچۈوتە سەرتان!

ماسی ورده‌گان و هتن: تو ئى قسەيله ئەپرا ئەوه كەيد خوهت
قوتار بکەی، دهنا، هویچ وخت فکر وە ئىمە ناكەيتۈوه!

ماسی سییه وەت: پەس گووش بگرن تا يەی رى نىشانتان
بىيەم: من لە ناو ماسی مردگەكان ھەلازىيەم و خوم كەمە
مردى، با بزانم سەقاى ئاوكىش ئازادتاتن كەي يانە. ئەگەر وە
قەولم نەكەين وە خنچەرە گشتان كوشم و ياكىسىگە لەت
و پەت كەم و ئەپرا خوهى دەرچم و ئىوھىچ...

يەكى وە ماسیيەگان دا ناو قسەكەيا و وەت: بەسە دى! من
تامول ئى قسەيله ناكەم.. ئۇھۇو.. ئۇھۇو .. ئۇھۇو...

ماسی بۇويچكەلە، كەپەن كەفتە گريانەگەي وەت: ئەي
وەروپىرگە ئەپرا چە وە گەرد خوهتانا ھاوردىنە؟

ئىجا خنچەرەگەي ھەلکىشا و لە وەر دەم ورده ماسیيەگان
رای گرد. ئەوان مەجبور بىن پېشنىارەگەي ماسی بۇويچكەلە
قەبول بکەن. وە دروو يەچكە دانە لى. ماسی سییەي خوهى
كردە مردگ و ئەوانىچ ھاتنە بان سەرى وەتن: حەزەرت جناب
سەقاى ئاوكىش! ماسی سییەي فزوولەگە تاسانىم. سەقاى
ئاوكىش خەنى و وەت: كار خاسى كردىن. ئىسى لە پاداش ئەو

کارتانه، گشتان وه زنگی قوویت ددم تا وه ناو دلما یهی
سه‌فه‌ر حه‌ساوی بکه‌ین!

ورده ماسییه‌گان مه‌جالیان نه‌ما، جوور به‌رق له قورگ سه‌قای
ئاواکیش چینه خوار و کاریان ته‌مام بی.

وهلى، له و هختا، ماسى سییه‌ی خنجه‌ره‌گهی هه‌لکیشا و وه
یهی زهربه کیسه‌گه دری و ده‌رچی. سه‌قای ئاواکیش ده‌س
کرده هات و هاور و سه‌ر خوهی دا ناو ئاوه‌گه‌یا، وهلى
نيه‌تورویه‌نست بکه‌فیته شوون ماسى بوروپچکه‌لله.

ماسى بوروپچکه‌لله هر چی و چی تا بییه نیمه‌رووژ. ئىسىه دى
کويه و دول ته‌مام بىیه و چه‌مه‌که وه ده‌یشت وهر ولاویگا
گوزه‌ر کردیات. چەن گله‌یگ تر چه‌م بوروپچکه‌لله وه لای راس
و چه‌پا رشیانه ناو چه‌مه‌گه و ئاوه‌گهی چەن قاته‌و کردوویین.
ماسى سییه له فرهیي ئاوه‌گه له‌زهت برد. له ناكاوا له برسم
هات و نورست چه ئاوه‌گه بن نه‌یرى. ئى وهر کرد، ئه و وهر
کرد، نه‌په‌سییه‌ی هویچ شوونیگ. ئاوه‌گه ئه‌وقه‌ره فره بى
ماسى بوروپچکه‌لله وه ناوي گوم بى! وه كه‌یف دل خوهی مله
کرد، وهلى وه هویچ شوونیگ نه‌په‌سی. له ناكاوا دى چه یهی
جانه‌وهر دریژ و قه‌وی، جوور به‌رق هه‌مله ئه‌رای تییرى، يهی

ههپهی دو ده و ده میوه بی. ماسی بیوچکه له چیه ناو
فکرا، هاکا زانستی ماسیی ههپهی لهت و پهتی بکهی، فهورهن
و فریای خوهی رهسی و هاته سه رئاوهگه، له شون
موده‌تیگ دواره چیه و ژیر ئاوهگه ئهرا ئه‌وهیگه تای ده‌ریا
بیوینی.

له و ده سه‌ت ری توویش یهی گله ماسی هات - هه‌زاران
ههزا گله ماسی بین! وه یه‌کیان پرسی: ره‌فیق! من غه‌ریبم ، له
پی دوویره و تییه‌م، ئیزه کووره‌س؟

ماسیی سه‌رگه‌وراگه‌یان، دوووسه‌گانی چری و ودت: تماشا
بکن! یه‌کی ترهک...

ئمجا وه ماسی سییه‌گه ودت: ره‌فیق، وه خهیر بای ئهرا ناو
ده‌ریا!

یهی ماسی ترهک ودت: ته‌مام جووه و چه‌مه‌گان رشیه‌نه
ئیره، هه‌لبه‌ت بازیکیان رشیه‌ته گه‌راو و گولاوه‌گان.

یه‌کی ترهک وه‌لیان ودت: هه‌ر وه‌ختی خوهش داشتی، تووانی
بایت ئهرا ناو ئیمه.

ماسی سییه بیوویچکه ل فره خوهشحال بى له و هیگه رهسییه سه دهريا، و وهت: خاستره ئه و هلجار يهی قهده میگ بیه، ئه وجار بام قاتی ئیوه بم. خوهش دیرم ئیجاره ک تور کابرای ماسیگر رفنین، منیچ و ه گه رد تانا بم.

یه کی و ه ماسییه گان و هت: و هی زووی و ه ئاوات خوهت پهسیت. جاری بچوو یهی قهده میگ بیه، و هلی هر و هخت که فتیته سه ر ئاوه گه هو و شت و ه لای ماسیگر که و ه بود. له ناو ئی پووژه لیله باکیان له که س نییه، ه رچی پووژه تا چوار پهنج ماسی شکار نه که ن ده س له سه رمان هه ل ناگرن.

ئه وجا ماسی سییه له ماسییه گان ناو دهريا جیا بیوه و ده س کرده مه له کردن. یهی که م له شوونی، هاته سه ر ئاوه گه. خوهر بان گه رم بی، ماسی بیوویچکه ل ئیساس و ه گه رمی نوویر خوهر کرد و له زهت و ه لی برد. ئارام و خوهش شروو کرده مه له کردن و وه خوهی و هت: ئیسے فره و ه ئاسانی مه رگ تووانی باید و هر هو پیرموه، و هلی من تا ئه و شوونیگه تووانم زنه یی بکه م، نه بایه د بچمه پیشووار مه رگوھ. هه لبھت ئه گه ر و هختی له نالانجی پوویوه پووی مه رگ بوموھ - ک بوم - موهم نییه، موهم یه سه ک زنه بیت یا مه رگت تواني چ ئه سه ریگ له بان زندھ گی مه ردم تره ک داشت و وی ...

ماسی سییه بوویچکه‌له نیه توینست له و زایتر هویر و خیال خوهی شوون بگری. یهی ماسیخوه‌رهات دا لی، و هه‌لی گرد و برده‌ی. ماسی بوویچکه‌له له بین دهنوویک دریز ماسیخوه‌ره‌گه قوله فره کرد، وه‌لی نیه توینست خوهی قوتار بکه‌ی. ماسیخوه‌ره‌گه یهی جوور سفت و قایم که‌مه‌ری گردوویی خه‌ریگ بی گیانی ده رچوود! ئاخر، یهی ماسی بوویچکه‌له تا چه‌نیگ توانی له دهیشت ئاو زنی بمنی؟ ماسییه‌گه خوهش داشت ماسیخوه‌ره‌گه قوویتی بیهیی تا هه‌ر هویچ نه‌ود ئاو و پتوبه‌ت ناو زگ ئه‌و، ئه‌را چه‌ن ده‌قه‌یگ مه‌رگی دوویا بخه‌ی. وه ده‌م ئی فکر و خیال‌وه وه ماسیخوه‌ره‌گه وه‌ت: ئه‌را چه وه زنگی قویتم نایه‌یی؟ ئاخر من له و جووره ماسیيانه‌م ک له شوون مردن به‌دنه‌نم ژاراوی بود.

ماسیخوه‌ره‌گه هویچ قسه‌یگ نه‌کرد و چیه ناو فکرا: ئهی کلاوچی! چه‌ها له ژیر کلاوت؟ تواوی باریته‌مه قسه کردن و خوهت دهه بکه‌ی؟

هه‌رچی هات زیاتر له و شکایی نزیک بیمنه‌و. ماسی بوویچکه‌له چووییه ناو فکرا: "ئه‌گهه بره‌سمه و شکایی، دی کارم ته‌مامه" ئه‌وه بی وه‌ت: زانم، تواوی بویده‌م ئه‌را

وهچکه‌کانت، وهلى ههـ وختـ بـرهـ سـيـمهـ وـشـكـاـيـيـ ئـهـ وـهـ منـ مـرمـ
وـ بهـ دـهـ نـمـ كـيـسـهـ يـگـهـ پـرـ لـهـ ژـارـ. ئـهـ رـاـ چـهـ بـهـ زـهـيـيـتـ وـهـ وـهـچـكـهـ کـانـتـاـ
نـاتـىـ؟

ماـسيـخـوـهـرـكـهـ فـكـرـ كـرـدـ: ئـيـادـيـچـ كـارـ خـاسـيـگـهـ! منـ خـوـهـمـ
خـوـهـمـهـدـ وـ ماـسـىـ تـرـهـكـ ئـهـ رـاـ وـهـچـكـهـ گـانـمـ شـكـارـ كـهـمـ... وهـلىـ

بووینم ها کلاؤ نه نهیده سه رم؟ نا، هویچ کاریگ وه پیت
ناکریه د!

ماسیخوهرکه گه له ناو فکر و خیالاً بی ئه وقه زانست به دهن
ماسی سییه، شل و خاو بیوه و جوویله وه لی برپیا. له وهر
خوه یه و فکر کرد: یانی مردگه؟ ئیسه دی خوه میش ناتوانم
بخوه مهی، وه دهس خوه ئی ماسی نه رم و نازکه له کیس
دام.

ئه وه بی ماسیخوهرکه چرپی له ماسی سییه گه ک بویشی:
ئه های بوویچکه له! بویشه پیم بزانم هه مراتی نیمه گیانی تا ک
بتوانم بخوه مه ت؟

و هلی نه توانست قسنه گهی ته مام بکهی، چوویکه و هختای
ده نویکی واز کرد، ماسی سییه ده رپه ری و ههوا به است.
ماسیخوهرکه گه ک زانست خراو کلاؤ نریاسه سه ری، که فت
له سه ر ماسی بوویچکه له. ماسیه گه جوور به رق وه
ئاسمانو ه قویچه کردیا و هردو ناو ئاو ده ریاگه، هووش له
سه ری نه ماویی و ملاق و شکی واز کرد ووی ئه را هه اوی
نمدار ده ریاگه. وه لی و هختای ره سییه ناو ئاوه گه و
نه قه سیگ تازه کرد وه، ماسیخوهرکه گه ئه وقه ره وه خهیرایی

شکاری کرد و قوویتی دا ماسیه‌گه تا موده‌تیگ نه زانست چ
به‌لایگ وه سه‌ری هاتگه.

ئیساس کرد چوار دهوری نمداره و تاریک، ری ده‌رچیین
نه‌یری و دهنگ گریان هات. وختای چه‌وهیلی وه تاریکی
هوکاره بی، چه‌وهی که‌فته یه‌ی ماسی بwooیچکه‌له ک له
کولله‌سوویکیگ کز هه‌لاتووی و گریه کرد و داوای دالگی کرد.
ماسی سییه‌گه نزیکی بیووه و ودت: بwooیچکه‌له! فکر وه
چاره‌یک بکه‌روه، گریه که‌ی و دالگت توای ک چه بود؟

ماسی بwooیچکه‌له ودت: تو دی کیت؟ مه‌گه‌ر ناوینی خه‌ریکه
له ناو چم؟ ئوهه‌ووی! ئوهه‌ووی... دالگه من دی نیه‌توروویه‌نم وه
گه‌ردد بام و تور کابری ماسیگر بوهیمنه بن ده‌ریا... ئوهه‌ووی
ئوهه‌ووی!

ماسی سییه‌ی بwooیچکه‌له ودت: بوروه‌ی دی باوه، ئاورپووی
هه‌رچی ماسیه بردى!

وختای ورده ماسیه‌گه ئاموش بیووه، ماسی سییه
بwooیچکه‌له‌گه ودت: من توروام ماسیخوهره‌گه بکوشم و ته‌مام
ماسیه‌گان قوتار بکه‌م، وه‌لی بایه‌د ئوه‌لچار تو کل بکه‌مه ده‌ر
تا ئاورپوویمان نه‌وهی.

ورده ماسیه‌گه ودت: تو ک خوہت خه‌ریکه مریت، چ جوور
توای ماسیخوه‌رگه بکوشی؟

ماسی بسویچکه له خنجه‌رگه‌ی نیشانی دا و ودت: هه‌ر
له‌یره‌و زکی درم. ئیسه گوش بگر بزان چه ویشمہ پیت: من
دهس که‌مه جه‌ر پیچ و ئی ودر و ئه‌و ودر تا ماسیخوه‌رگه
ختکه‌ی بای، هه‌ر وختی دهنوویکی کردوه و دا ژیر شریقه‌ی
خه‌نین، تو په‌ره دهرا!

ورده ماسیه‌گه ودت: ئه‌ی خوہت چه؟

ماسی بسویچکه له‌گه ودت: هوول من وه پیت نه‌وود. من تا ئی
ناپه‌سنه نه‌کوشم ناتیه‌مه دهرا. ماسی سییه‌گه ئییه ودت و
دهس کرده جه‌ر و پیچ خواردن و ختکه دایین ماسیخوه‌رگه.
ماسی ورده‌که حازر و ئاماده له ودر دهرا گه‌بی
ماسیخوه‌رکه وسیاووی. هه‌تا ماسیخوه‌رگه دهنوویکی واز
کرد و دا ژیر شریقه‌ی خه‌نین، ورده ماسیه‌گه له ده
ماسیخوه‌رگه‌وه په‌بیه دهرا و له شوون که‌میگ شلپ که‌فته
ناو ئاوه‌گه. ودلی هه‌رچی چه‌وه ری مه‌ن، خه‌ودریگ له ماسی
سییه‌گه نه‌وی. له ناکاو دی چه ماسیخوه‌رگه هاته هه‌زاره و
دهس کرده هات و هاوار، تا ئاخره‌گه‌ی دهس کرده په‌له پرتگ

و هات وهر و خوار ، شلپ دا وه ناو ئاوهگه یا و يه چکه قوله
فره کرد و سارد بیوه. و هلی خه و هریگ له ماسی سیهی
بوویچکه له گه نه وی و تا ئیسەیچە کەس خهوری نازانی.

ماسی پیره گه حه کایه ته گهی ته مام کرد و وه ده - دوانزه
هه زار و هچکه و نه و هگان خوهی و هت: ئیسە دی و هخت خه و
منالله گان، هه لسن بچن بخه فن!

و هچکه و نه و هگانی و هتن: دایه پیره! نه و هتیتە پیمان ماسی
بوویچکه له گه چه و ه سه ری هات؟

دایه پیره و هت: ئه و بیلن ئه را سوووه شه و. ئیسە و هخت
خه و، شه و خوهش!

یانزه هه زار و نوو سه د و نه و د و نوو (11999) ماسی
بوویچکه له شه و خوهش و هتن و چیین خه فتن. دایه پیره یچ
خه وی بردوه، و هلی یه بی ماسی قرمز بوویچکه له هه رچی
کرد، خه وی نه هات. هه تا شه و هکی له هویر ده ریا ایا بی ...

۱. سه‌قای ئاوکیش: "مرغ سقا" جووره مه‌لیگه ماسی خودره له
له کنار دهريا، چهم و جوو زنه‌یی که‌ی و یه‌ی کیسه‌ی گه‌ورا
ها بن ملی و ورده ماسی گری و خایته‌ی ناو ئه‌و کیسه‌ی.

۲. ماسی دگان هه‌پی: "اره ماهی" جووره ماسیگه له دهريا
زنه‌یی که‌ی و گووشت ماسی خوهی و دگانه‌کانی له هه‌په
چورد.